

Fagligt skøn og kliniske retningslinjer – hinandens modsætninger eller forudsætninger?

Anne Mette Jørgensen, institutchef, sygeplejeuddannelsen, PH Metropol

Anette Enemark Larsen– lektor, ergoterapeutuddannelsen, PH Metropol

Faglige skøn, kliniske retningslinjer, praksis

Hvordan spiller det sammen – og hvad er Professionsuddannelsernes rolle heri?

PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL

Dagens præsentation

Indledning

Faglige skøn – hvad vil det sige, hvordan ”bruger vi det”.

Faglige skøn – hvilke dilemma ses ved brugen heraf?

Kliniske retningslinjer – hvad vil det sige, hvordan ”bruger vi det”.

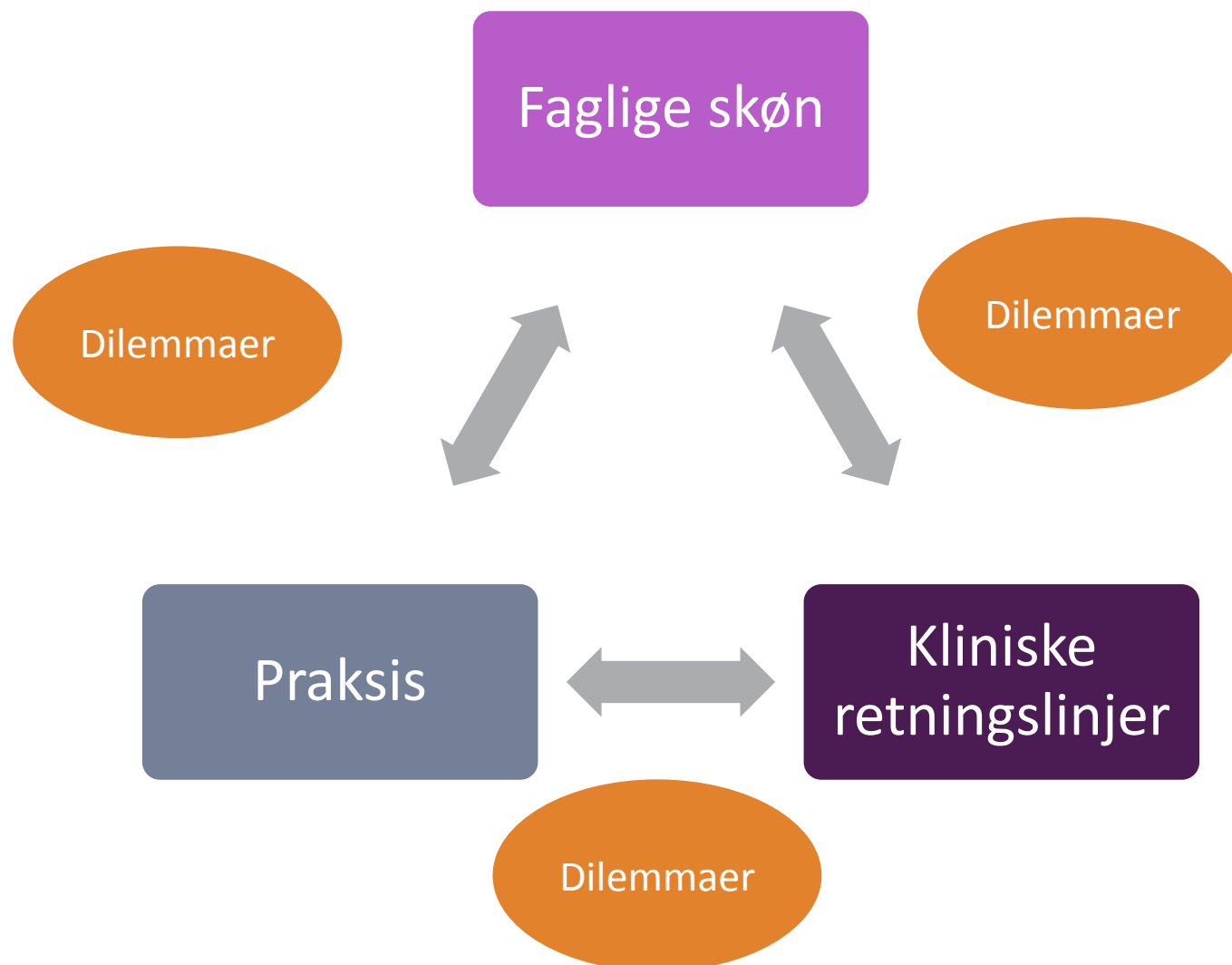
Kliniske retningslinjer – hvilke dilemmaer ses ved brugen heraf?!

Praksis – hvordan kan kliniske retningslinjer implementeres?

Praksis – hvilke dilemma opleves i implementeringsprocessen?!

Hvilke krav stiller ovennævnte til uddannelsen?

Afrunding, spørgsmål

Thorbjørns
tredje alder –
nedsat egen
omsorg =>
ADL-træning

Sofies sårbare
sind – urolig
adfærd =>
kognitiv
terapi

Dauids dårlige
arm – nedsat
bevægelighed =>
funktionstræning

Vivis vanskelige
arbejdsliv – stress
=> arbejdstids-
planlægning

Emmas sanseintegrative
problemer –
koncentrationsbesvær =>
sanse stimulering

Hvilken
argumentation
har vi for vores
arbejdes
effektivitet /
virkning?

Faglige skøn

Definition, anvendelse, dilemmaer

Hvad vi tror, vi
ved...

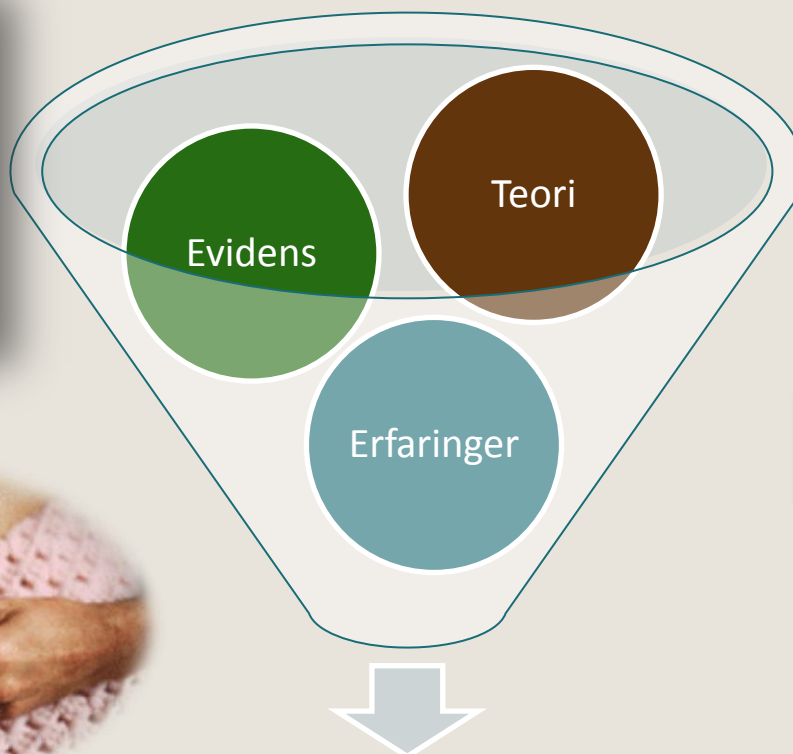
PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL

Faglige skøn

**Af hvilke(n) grund(e) &
på hvilket grundlag
gør vi det,
vi gør??**

På hvilket grundlag beslutter vi?

Klinisk handlen

Aktør-/livsverdensperspektivet	Struktur/-systemperspektivet
▪ Mødet og samtalen	▪ Sagsbehandling
▪ Individuelt skøn	▪ Standardiseret skøn
▪ Fag-faglig skøn	▪ Retsanvendelse
▪ Åbent skøn	▪ Programmeret skøn (**
▪ Åbent/bredt borgerperspektiv	▪ Lukket/snævert borgerperspektiv
▪ Omfattende kompleksitet	▪ Begrænset kompleksitet
▪ Handlingsrettet beslutning	▪ Afgørelse
▪ Det gode liv; 'redningsmotivet' (	▪ Portvagt; 'kontrolmotivet' (
▪ Udførerfunktion	▪ Myndighedsfunktion

Hjortbak, 2013:296

Teori: referencerammer og faglig kunnen

En systematisering af teoretisk viden og antagelser, så det bliver handlingsanvisende for praksis

Faglige skøn - dilemmaer

- **Aktør-/livsverdensperspektiv ⇔ struktur-/systemperspektiv – hvilken ”hat” har vi på?**
- **Ny viden / gl. viden – at være opdateret i fht. nye teoretiske landvindinger**
- **Vi plejer (kultur, muligheder, normer) – ”modstand mod forandring”**
- **Tavs viden (Wackerhausen) - internaliseret praksis – den kropslige fænomenologi**
- **Videnskabelig dokumentation - evidens**

Uddannelsernes rolle

At uddanne:
brugerorienterede, ansvarlige,
kyndige, nysgerrige,
forandringsparate
professionsbacheloror

PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL

Aktuelle eks...

Kliniske retningslinjer

Definition, anvendelse, dilemmaer

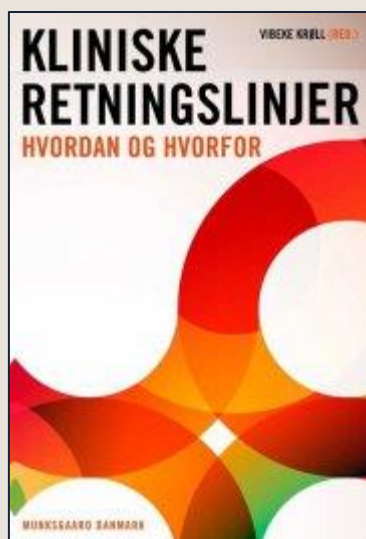
Hvad vi kan
dokumentere, vi
ved...

PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL

Kliniske retningslinjer:

systematisk udarbejdede, faglige
anbefalinger

Systematisk udarbejdede faglige anbefalinger

1. At stille et kvalificeret spørgsmål – dvs kunne identificere og underbygge behovet for viden om det pågældende felt
2. At kunne udføre en systematisk søgning i relevante databaser til belysning af spørgsmålet
3. At kunne vurdere den fundne litteratur kritisk
4. Evt. at kunne lave metaanalyser på litteraturens samlede resultater
5. Herudfra at kunne formulere kliniske anbefalinger

Sikker viden...???

Højt læsning

Den dag Evidensen gik i fisk

Ugeskrift for Læger nr. 32, 2005 s. 3103

Knud Jacobsen, lægekonsulent.

Kliniske retningslinjer - dilemmaer

- **Der er stadig kun forsvindende få – hvad gør vi så med resten...?**
- **Det er et meget stort arbejde at udarbejde en klinisk retningslinje – studerende kan lære at bruge dem, forstå processen og fx lave arbejdet i mindre grad (fx en CAT)**
- **Kan vi lave / finde Evidensen på ALT??**

Uddannelsernes rolle

At uddanne studerende der kan:
forholde sig reflekterende til den
praksis de møder; søge, finde og
forholde sig kritisk til videnskabelig
litteratur; bruge den (nyeste og
bedste) viden, der ER

PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL

Aktuelle eks...

Praksis

Hvordan kan vi få
aktuel viden ind på
afdelingerne...

Hvordan implementeringsprocessen kan foregå, dilemmaer heri

PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL

Praksis- hvilken praksis?

Praksis her som en konkret kontekst

Hierakier- organiseringer- arbejdsgange- ledelse- professionsforståelser- professionsselvforståelser- rutiner- normer- mennesker der "oversætter handlerummet forskelligt"

At omsætte kliniske retningslinier til kontekster og konkrete situationer- fordrer oversættelse da det komplekse sætter det entydige ud af spil

Ledelse og implementering er koblede størrelser

Ledelsesfokus og bevågenhed

Identificere og beslutte hvilket problemområde der skal handles på, hvilket område, hvilken klinisk retningslinie, Fokus!

"Projektgørelse" af indsatsområde, Hvad, hvem, hvornår, hvordan

Faser:

Hvordan er praksis for nuværende?

Hvad forventer vi at få ud af en målrettet indsats?

Hvilke aktiviteter og indsatser skal de involverede udføre med ledelsesopbakning?

Hvad kom der ud af indsatsen?

Afstemt med ledelse at prioritere rum til dette

Hvad skal uddannelsen gøre?

De færdiguddannede "professions- professionelle" forventes at kunne håndtere, at der findes flere kundskabsformer

Professionsuddannelserne som vekseluddannelser skal bidrage til at tydeliggøre de sammensatte kundskabsformer og læreprocesser.

Kundskabsformer skal forstås relationelt og sideordnet og alligevel adskilte fra hinanden. Det er ikke teori eller praksis men både teori og praksis.

De teoretiske kundskabsformer er praktiske i den forstand at de på forskellig måde tilstræber at stabilisere nogle mønstre uden dog at interessere sig for de praktiske konsekvenser heraf

De praktiske kundskabsformer er tilsvarende teoretiske i den forstand at de er interesserede i at forandre verden.

Hvordan kan uddannelsen arbejde med flere niveauer af viden (flere kundskabsformer) og tydeliggøre dette?

Forskning ind i uddannelsen – muligheder og krav

Kliniske retningslinier må introduceres tidligt i uddannelsen – herunder hvordan den viden er produceret og hvad der skal til for at få den viden ud at gå

Arbejde eksemplarisk med kliniske retningslinier og understøtte ”at oversætte” til konkrete kontekster

Samarbejde med Klinisk om uddannelse bla via de kliniske retningslinier

Professionsrettethed er et særkende ved professionsuddannelser

Uddannelse i forskellige læringsrum er kendetegnet ved uddannelsen

41% af uddannelsen til sygeplejerske foregår i klinik

20 % af uddannelsen til ergoterapeut foregår i praksis

Hvordan og hvorfor kan arbejdet med de kliniske retningslinier være et anliggende at mødes om (praksis og uddannelsesinstitution) og udvikle et konkret fælles ståsted (teori- praksis møde) i forhold til de studerendes læring...?

Spørgsmål

Hvordan introduceres nye sygeplejersker/ergoterapeuter/studernde (de professionelle) til kliniske retningslinier hos jer?

Hvordan arbejder I med at oversætte de kliniske retningslinier hos jer i den konkrete kontekst I er en del af?

Hvad er I lykkedes med?

Hvordan kommer I i gang?

Har I nogle konkrete eksempler?

Referencer

Hjortbak, Bjarne Rose. *Det professionelle faglige skøn - en undersøgelse af professionelles faglige skøn ved vurdering af behov for kommunalt forankret rehabilitering hos borgere med kræft*. Ph.d.-afhandling. Maj 2013.

Marselisborgcentret.

Jacobsen, Knud. Den dag evidensen gik i fisk. *Ugeskrift for Læger* nr. 32, 2005 s. 3103.

Tak for i dag

PROFESSIONSHØJSKOLEN

METROPOL